

Engels examineren in het mbo

Dit servicedocument gaat in op de volgende onderdelen in relatie tot de examinering van Engels in het mbo:

- Centraal examen en geldigheid pilotexamen
- Generiek examineren op een hoger niveau
- Slaag-zakregeling
- Herkansen centraal examen
- Beroepsspecifiek examineren
- Vrijstellingen op basis van eerder behaalde resultaten
- Examineren keuzedelen Engels en vrijstellingen
- Vermelding op resultatenlijst

Centraal examen Engels en geldigheid pilotexamen

Vanaf studiejaar 2017-2018 bestaat het generieke examen Engels uit een instellingsexamen (IE) en een centraal examen (CE). Het instellingsexamen toetst de vaardigheden gesprekken voeren, schrijven en spreken. Alle niveau 4 studenten, die gestart zijn na 1 augustus 2014, en die diplomerende vanaf 2017-2018 zijn verplicht deel te nemen aan het centraal examen Engels. Dit is een gecombineerd examen lezen en luisteren. Het minimale generieke niveau dat door een niveau 4 student moet beheersen is A2 voor het IE en B1 voor het CE.

Het centraal examen mag worden afgenomen vanaf de tweede helft van de opleiding of, voor opleidingen van twee jaar of korter, in het laatste jaar.

Wanneer een student een pilotexamen Engels heeft afgelegd, kan dit resultaat tot vrijstelling leiden van deelname aan het centraal examen. Voorwaarden hierbij zijn:

- Het pilotexamen is afgelegd in studiejaar 2016-2017
- De student blijft binnen dezelfde opleiding
- Het pilotexamen is afgelegd in de tweede helft van de opleiding.

NB: Een pilotcijfer blijft geldig tot het eind van de opleiding. Bij overstap naar een andere opleiding vervalt het en moet een student alsnog deelnemen aan het centraal examen.

Generiek examineren op een hoger niveau

Vanaf studiejaar 2017-2018 is het mogelijk voor niveau 4 studenten om, na toestemming van de examencommissie, op een hoger niveau examen te doen dan het generieke minimumniveau A2/B1. De mogelijke niveaucombinaties zijn uitgewerkt in de tabel.

Instellingsexamens	Centraal examen
A2*	B1*
A2	B2
B1	B1
B1	B2
B2	B1
B2	B2

*generiek minimumniveau

De voorwaarden voor een hoger niveau van examinering staan uitgewerkt in **Artikel 3a van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB:**

- Na toestemming van de examencommissie kan een deelnemer een generiek examenonderdeel afleggen op een hoger niveau dan vastgesteld voor zijn beroepsopleiding.
- Indien de deelnemer een generiek examenonderdeel op een hoger niveau heeft afgelegd, wordt het hierbij behaalde cijfer gebruikt voor de eindwaardering: zie onder het kopje slaag-zakregeling.
- Indien een deelnemer zijn generiek examenonderdeel Engels of Nederlandse taal op een hoger niveau aflegt, worden alle instellingsexamens op één niveau afgelegd. Dit wil zeggen: het hele instellingsexamen (spreken, gesprekken voeren en schrijven) wordt op hetzelfde niveau afgelegd; er kan niet binnen het IE gedifferentieerd worden op niveau.

NB: Centrale examens op een hoger niveau zijn niet in alle afnameperiodes mogelijk. Kijk voor meer informatie hierover op **Examenblad mbo**.

NB: De deelnemer kan niet worden verplicht om een examen op een hoger niveau af te leggen en kan dus zijn diploma nog steeds behalen op basis van de minimumniveaus.

Slaag-zakregeling

Voor de examenonderdelen Engels en Nederlands geldt dat ten minste een 5 en een 6 behaald moet zijn (in willekeurige volgorde). De eindcijfers zijn het rekenkundig gemiddelde van het instellingsexamen (op één cijfer achter de komma) en het centraal examen (op één cijfer achter de komma), afgerond op een geheel getal. Deze slaag-zakregeling en de manier waarop de cijfers tot stand komen is onafhankelijk van het niveau waarop het examen is afgelegd.

Herkansen centraal examen

Een student heeft recht op tenminste één herkansing. Dit staat uitgewerkt in artikel 8 van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB. Samengevat houdt dit artikel in:

- Wanneer een student voor het centraal examen een cijfer lager dan een 6,0 heeft behaald, heeft hij recht op ten minste één herkansing voor dit niveau, of het niveau dat past bij het niveau van zijn beroepsopleiding.
- Het is aan de instelling zelf om te bepalen of er meer herkansingen worden aangeboden.
- Indien een student voor het centraal examen een cijfer 6,0 of hoger heeft behaald, dan heeft hij recht op een herkansing, tenzij hij die voldoende al heeft behaald bij een herkansing. De deelnemer mag op zijn verzoek de herkansing op een hoger niveau afleggen, hier is geen toestemming van examencommissie voor nodig.
- De examencommissie bepaalt, wanneer voor beide centrale examens ten minste een 6,0 is behaald, in overleg met de deelnemer welk cijfer op de resultatenlijst wordt vermeld.
- Wanneer een deelnemer de herkansing op hetzelfde niveau aflegt, wordt het hoogste cijfer op de resultatenlijst vermeld. Wanneer de herkansing op een hoger niveau wordt afgelegd en hiervoor ten minste een 6 is behaald, wordt in overleg met de deelnemer bepaald welk cijfer (en welk niveau) op de cijferlijst wordt vermeld.

Beroepsspecifiek examineren

Generieke eisen mogen ook door beroepsspecifieke examens geëxamineerd worden (mits dekkend). Beroepseisen Engels, wanneer specifiek vermeld in het kwalificatiedossier, moeten in principe geëxamineerd worden. Bij het besluiten over de weging en vorm van die examens:

- Mag ervoor gekozen worden beroepseisen Engels van meerdere kerntaken aan elkaar gekoppeld te examineren.
- Legt de onderwijsinstelling vast wat de weging is van het onderdeel Engels binnen de kerntaak (-taken).
- Kan, als de formulering van de beroepseisen dit toelaat, geëxamineerd worden in combinatie met of door middel van generieke examens.
- Kan besloten worden dat de beroepseis Engels dusdanig inherent is aan het kunnen uitvoeren van de kerntaken dat een aparte examinering niet nodig is.
- Zie ook het [Stappenplan omgaan met generieke en beroepsspecifieke eisen](#).

Vrijstellingen op basis van eerder behaalde resultaten

Vrijstellingen kunnen worden verleend op basis van **Artikel 3b van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB**. Dit houdt in dat een student alleen vrijstelling kan krijgen op basis van een examenbewijs van een mbo-opleiding of een havo/vwo-opleiding.

Vrijstelling is van toepassing als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- De student heeft voor het desbetreffende onderdeel op hetzelfde niveau examen gedaan en daarvoor ten minste het cijfer 6,0 behaald.
- Of de student heeft in het havo of vwo het eindexamenvak Engels afgerond met ten minste het cijfer 5.
- De opleiding waarbinnen vrijstelling wordt verleend voor Engels wordt afgerond binnen twee studie jaren na het studiejaar waarin de student is gediplomeerd met bovengenoemd resultaat dan wel is uitgeschreven voor de opleiding waarin bovengenoemd resultaat is behaald.
- Het examen is gedaan in de tweede helft van de opleiding.

NB

- *Vrijstelling is ook mogelijk voor alleen het instellingsexamen of alleen het centraal examen. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als boven.*
- *Op basis van een havo/vwo-diploma kan alleen vrijstelling worden gegeven voor het hele examen Engels en niet voor alleen het instellingsexamen of het centraal examen.*

Zie voor verdere informatie het [actuele servicedocument vrijstellingen](#).

Examineren generieke keuzedelen Engels en vrijstellingen

Ook met een generiek keuzedeel Engels kan een student examineren op een hoger niveau dan voor de kwalificatie vereist is. Keuzedelen Engels zijn beschikbaar via [de site van SBB](#). Er is een keuzedeel A2/B1 (niet gekoppeld aan niveau 4) en een keuzedeel B1/B2. Met het keuzedeel Engels A2/B1 werkt

de niveau 1, 2 of 3 student toe naar de landelijk vastgestelde minimale referentieniveaus voor Engels op niveau 4.

Een student die bij een eerdere opleiding een keuzedeel Engelse taal B1/B2 heeft behaald, kan dit keuzedeel eveneens als vrijstelling opvoeren voor het keuzedeel generiek Engels bij de niveau 4 opleiding. Een student kan ook een keuzedeel generiek Engels als vrijstelling opvoeren voor het generieke onderdeel Engels in de niveau 4 kwalificatie. ~~In dat geval moet de student een ander keuzedeel volgen. Het kan dus niet en/en (vrijstelling voor het generieke onderdeel én voor het keuzedeel i.h.k.v. één opleiding).~~

~~Een generiek behaald onderdeel Engels kan ook vrijstelling opleveren voor een keuzedeel Engels wanneer een student afstroomt van niveau 4 naar niveau 3.~~

Bovenstaande tekst is gewijzigd in:

✚ Doorstroom of afstroom met keuzedelen voor generieke vakken

Met een behaald keuzedeel Nederlandse taal 3F, Engelse taal A2/B1 of rekenen 3F, kan de student die de overstap maakt van een niveau 3 naar een niveau 4 opleiding, vrijstelling krijgen in zijn vervolgopleiding voor de generieke examenonderdelen Nederlandse/ Engelse taal of rekenen. De keuzedelen maken op deze manier de overstap naar een hoger mbo niveau gemakkelijker.

Er zijn twee bijzondere situaties:

1. Engels B1/B2 en doorstroom

Een student die bij de niveau 3 opleiding een keuzedeel Engels B1/B2 heeft behaald, kan dit keuzedeel als vrijstelling opvoeren voor het keuzedeel Engels B1/B2 bij de niveau 4 opleiding (mits de kwalificatie geen Engels op dit niveau bevat). En de student kan het keuzedeel ook als vrijstelling opvoeren voor het generieke onderdeel Engels A2/B1 in de niveau 4 kwalificatie. In dit geval is het keuzedeel B1/B2 bij een andere beroepsopleiding behaald, en kan volgens artikel 3b uit het EKB wél vrijstelling voor zowel het keuzedeel als het generieke deel gegeven worden. Voorwaarde hierbij blijft dat de student het diploma niveau 4 volgens de planning haalt binnen twee jaar na diplomeringsjaar van niveau 3.

2. Nederlands of rekenen 3F en afstroom

Datzelfde geldt bij afstroom van een niveau 4 opleiding naar een niveau 3 opleiding: indien het generieke deel Nederlands 3F of rekenen 3F in de niveau 4 opleiding behaald is, kan de student bij afstroom naar niveau 3 vrijstelling krijgen voor het keuzedeel 3F én voor het generieke deel 2F. Op de resultatenlijst komt dan bij het generieke onderdeel niveau 3F te staan met het behaalde resultaat. Voorwaarde hierbij blijft dat de student het diploma niveau 3 volgens de planning haalt binnen 2 jaar na diplomering of uitschrijving van niveau 4.

✚ Wijze van examineren keuzedelen

Een generiek keuzedeel Engels *moet* op dezelfde wijze geëxamineerd worden als de generieke eisen Engels. Dat wil zeggen dat de student deelneemt aan het centraal examen lezen en luisteren in de tweede helft van de opleiding en deelneemt aan de instellingsexamens.

NB: In de notitie **Doorstromen met keuzedelen** kunt u meer lezen over vrijstellingen met keuzedelen.

NB: Voor uitvoering van de keuzedelen zijn hulpmiddelen beschikbaar. Het betreft formats en voorbeeldexamens voor alle keuzedelen mvt.

NB: Ten tijde van de publicatie van dit servicedocument (november 2017) bestaat onduidelijkheid over het studiejaar waarin de keuzedelen mee zullen gaan tellen in de slaag-zakregeling. Zodra hier meer over bekend zullen wij hierover publiceren.

✚ Vastleggen resultaten keuzedelen voor vrijstellingen

Voor keuzedelen geldt dat er op dezelfde manier wordt geëxamineerd als op het generieke examen, waarbij er zowel een resultaat is voor het centraal examen als voor het instellingsexamen.

Wanneer een student een keuzedeel Engels afrondt, moeten beide resultaten (CE en IE) vastgelegd worden en (eventueel) op de resultatenlijst vermeld worden.

Alleen wanneer deze beide resultaten vermeld zijn kan de student in een vervolgopleiding vrijstelling krijgen voor de generieke eisen Engels.

Vermelding van de resultaten voor het generieke Engels op de resultatenlijst

Conform [de wijziging in de Regeling Modeldiploma mbo](#) (Staatscourant nr. 28817) worden de resultaten van de generieke examens en de keuzedelen op de resultatenlijst vermeld in cijfers en/ of woorden.

- In het geval van het overnemen van het examenresultaat van een keuzedeel uit een eerdere opleiding (behaald of geëxamineerd maar niet behaald) dient eveneens het examenresultaat in een cijfer en/of woorden te worden opgenomen op de resultatenlijst. Door de student behaalde keuzedelen, dat wil zeggen keuzedelen waarvoor ten minste een 6 of voldoende is behaald, worden eveneens vermeld op het diploma.
- Het is voorgenomen beleid om in een volgende versie van het Modeldiploma de gemiddelde cijfers voor de instellingsexamens én het centraal examen Engels te vermelden (zoals nu het geval is bij Nederlands). Dit wordt eind november/ begin december 2017 verwacht.

Op onze website hebben wij [veelgestelde vragen](#) opgenomen in relatie tot de informatie in dit servicedocument.